

VISIE VOOR DE WASSENAARSE SLAG

'Voor een mooie toekomst van ons familiestrand'

COLOFON

Titel	Visie voor De Wassenaarse Slag
Subtitel	<i>'Voor een mooie toekomst van ons familiestrand'</i>
Portefeuillehouder	Wethouder van Doeveren
Eenheid	Ruimte en Realisatie - Ontwikkeling
Status	Definitief - 18 april 2024

Voor het samenstellen van dit document heeft de gemeente Wassenaar getracht alle auteurs, fotografen en andere rechthebbenden te benaderen. Mocht iemand in dit document een illustratie aantreffen waarop hij of zij rechten kan doen gelden of een nietcorrecte bronvermelding aantreffen, gelieve zich dan te melden.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
Aanleiding voor een strandvisie	5
Samenhangende benadering	6
Doelstellingen	7
Reikwijdte	8
Relaties met andere overheden	9
Private overeenkomsten	10
Borging	10
Aanpak - communicatie en participatie	11
Planning	12
Organisatie en capaciteit	13
Resultaten	14
Financiën	14
Gebruikte bronnen	14

Inleiding

Wassenaar heeft ruim 15 kilometer kust en duinen, bijna volledig in de natuur en zonder enige bebouwing of activiteiten. Alleen het strand, De Wassenaarse Slag, is bestemd voor recreatie. Het strand is een ongelofelijk waardevol aspect van het leven van veel Wassenaarders en bezoekers. Het in stand houden en zelfs verbeteren van de kwaliteit en beleving van het strand en het achterliggende duingebied gaat echter niet vanzelf. In de structuurvisie (nu omgevingsvisie) is dan ook aangegeven dat het strand een recreatieve functie heeft die we verder willen versterken voor de jeugd, met sport en andere activiteiten die passen bij ons familiestrand, De Wassenaarse Slag. De recreatiefunctie van het strand staat dan ook niet ter discussie: goede voorzieningen zijn de investeringen waard.

Het college geeft met deze startnotitie invulling aan het ontwikkelen van nieuw toekomstperspectief voor De Wassenaarse Slag wat al jaren ontbreekt. In het coalitieakkoord zijn de volgende doelen gesteld:

We ontwikkelen een strandvisie gericht op behoud van het huidige karakter als familiestrand, waarin jaarrond-activiteiten niet worden toegestaan. Bij het opstellen van de visie betrekken we ondernemers. De toegankelijkheid van het strand wordt geoptimaliseerd; denk aan leuning bij de strandopgangen verharding van het pad naar zee. Er komen meer faciliteiten, zoals een rolstoelvriendelijke openbare wc en een bewaakte fietsenstalling met elektrische laadpalen. We zetten in op een OV-verbinding naar het strand.

In het college uitvoeringsprogramma (CUP) heeft dit zich als volgt vertaald:

Ontwikkelen van een plan voor De Wassenaarse Slag waar (strand-) ondernemers bij worden betrokken) met als doel om het strand beter te benutten en de verdien capaciteit te vergroten

De toegankelijkheid optimaliseren; leuning bij de trappen en verharding van het pad naar zee en faciliteiten, zoals een rolstoelvriendelijke openbare wc en een bewaakte fietsenstalling met elektrische laadpalen

Inzetten op een OV-verbinding naar het strand

Door middel van deze startnotitie zetten wij uiteen welke stappen doorlopen gaan worden bij het opstellen van het toekomstvisie en welke kaders wij hanteren. Naast de gewenste kwaliteit en het voorzieningenniveau gaat het daarbij ook om de formele, contractuele aspecten van het beheer van het strand. Daarbij is er enige urgentie, aangezien het contract met Staatsbosbeheer eind dit jaar afloopt en de contracten met de strandexploitanten eind 2027 aflopen die volgens het contract begin 2026 duidelijkheid zouden krijgen over mogelijke verlenging. Het College heeft de wens om continuïteit te bieden aan alle exploitanten en wil dit de gewenste duidelijkheid graag dit jaar al bieden. De privaatrechtelijke contracten voor de strandexploitanten maken geen onderdeel uit van de kaders die aan de Raad worden voorgelegd en daarom geen onderdeel van deze visie. De planning is om aan het eind van het jaar een visie te hebben, het contract met Staatsbosbeheer te tekenen en duidelijkheid te bieden aan de exploitanten.

Aanleiding voor een strandvisie

In de structuurvisie is zoals gezegd aangegeven dat er een nadere uitwerking dient te komen voor het strand en het achterliggende duingebied. De urgentie hiervoor is inmiddels aanwezig, aangezien het erfpachtcontract met Staatsbosbeheer voor De Wassenaarse Slag eind dit jaar afloopt. Ook willen de exploitanten van de horecagelegenheden en parkeervoorzieningen graag duidelijkheid over de toekomst. Naast deze meer formele kant van de zaak, is er ook vanuit de vraag naar goede voorzieningen behoefte aan een toekomstbestendige visie. De volgende vragen spelen daaromtrent:

- De jeugd wil graag sporten op het strand en er is vraag naar aansprekende evenementen (ook buiten het seizoen); de vraag is welke voorzieningen nodig zijn om dit mogelijk te maken. Op dit moment hebben enkele verenigingen aan De Wassenaarse Slag lange wachtlijsten waardoor de Wassenaarse jeugd niet lid kan worden. Het College vindt dit onwenselijk.
- Nu zijn de voorzieningen erop gericht dat het strand gedurende de wintermaanden beperkt gebruikt wordt; interessant is, te onderzoeken of het mogelijk is dat strand beter gebruikt kan worden (het gebruik zal geoptimaliseerd worden), zodat voorzieningen op een hoger niveau kunnen worden gebracht en investeringen beter gaan renderen; in het verlengde hiervan wordt ook bekeken hoe de strandbeleving verder versterkt kan worden.
- De huidige nutsvoorzieningen zijn niet afdoende en kunnen de vraag op dit moment al niet aan. Hierdoor kunnen nieuwe concepten of de uitbreiding van sportfaciliteiten momenteel ook geen plaats krijgen op De Wassenaarse Slag.
- Is het strand voldoende inclusief (bereikbaarheid, mogelijkheden om te bewegen)? Het nieuwe openbare toilet is gelukkig open maar de bereikbaarheid van het strand voor mensen met een lichamelijke beperking dient verbeterd te worden.
- Parkeren, bereikbaarheid zijn issues die onder de loep genomen moeten worden zijn

mobilitieitsconcepten te bedenken zijn waardoor het strand op meerdere manieren te bereiken is en de parkeerdruk afneemt op piekmomenten;

- Als het gaat om duurzaamheid is op meerdere manieren winst te behalen; aanbevelingen zijn wenselijk m.b.t. energie, mobiliteit en bouwmethoden. We houden van de natuur.

De visie voor De Wassenaarse Slag dient antwoord te geven op deze vragen, vanuit de context (kaders raadsbesluit) dat de gemeente wil investeren in een familiestrand met een hoog en veelzijdig voorzieningenniveau dat aansluit op de wensen van de inwoners van Wassenaar die daarbij ook betrokken zullen worden.

Samenhangende aanpak

Er spelen verschillende thema's, opgaven en belangen op en rond het strand en het achterliggende duingebied. En De Wassenaarse Slag staat niet op zichzelf in het netwerk aan recreatieve voorzieningen binnen en buiten de gemeente Wassenaar. Daarom is ervoor gekozen om de visie op te zetten vanuit een samenhangende aanpak die gebaseerd is op de volgende vier 'lagen' met bijbehorende leidende principes:

Deze samenhangende aanpak zal leiden tot een strand wat optimaal gebruikt kan worden en meer ruimte biedt voor sport, recreatie en evenementen.

Om te komen tot een visie die ook door Wassenaarders gedragen wordt, wordt bij het uitwerken ervan intensief samengewerkt met de andere overheden (Rijk en hoogheemraadschap) en organisaties zoals Rijkswaterstaat, DUNEA en natuurbeheerorganisaties (waaronder Staatsbosbeheer). Ook de ondernemers en gebruikers van het strand krijgen een plaats in het proces.

Doelstellingen

De samenhangende benadering is zoals eerder aangegeven gebaseerd op de vier 'lagen': recreatie Wassenaar breed, familiestrand, respect voor de natuur, eigentijdse infrastructuur. De doelstellingen die bij de uitwerking van de visie aan bod komen zijn hieronder uitgewerkt:

1. Behoud familiestrand

Het begrip 'familiestrand' staat centraal. Dit begrip is op verschillende manieren te interpreteren, maar leidend is dat het een strand is voor 'jong en oud' en dat de voorzieningen daarbij aansluiten. Veiligheid, positieve gezondheid en inclusiviteit zijn daarbij belangrijke thema's. Middels een enquête kan bij inwoners de verschillende behoeftes geïnventariseerd worden.

Massatoerisme en activiteiten die de rust ernstig verstoren zoals bijvoorbeeld zwaar gemotoriseerde watersport horen hier niet bij.

2. Respect voor de natuur

De Wassenaarse Slag is onderdeel van een beschermd natuurgebied (Natura 2000). Het spreekt voor zich dat de gemeente dit gebied wil beschermen. Grote verkeersstromen zijn hier ongewenst. Desondanks moet het recreatieve aspect van het strand niet ondergeschoven worden. Onderdeel van de visie is te komen tot een aanpak waar deze balans wordt gevonden.

3. Eigentijdse en inclusieve infrastructuur

Het strand is een van de vele recreatieve voorzieningen in Wassenaar en staat daarbij niet op zichzelf. Een belangrijke doelstelling van Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) is bijvoorbeeld het zorgen voor meer spreiding van de recreatieve druk. Als onderdeel van de samenhangende aanpak wordt uitgewerkt in welke mate spreiding van de recreatie en daarmee ontlasting van De Wassenaarse Slag

tot de mogelijkheden behoort. Dit is goed voor het strand en de duinen en ook voor de voorzieningen en ondernemers buiten het strand, zoals bankjes

en schommels voor jeugd en ouderen. Ook behoren inclusieve en duidelijke bewegwijzering hiertoe.

4. Duurzame mobiliteit

De Wassenaarse Slag is momenteel goed bereikbaar met de auto, buiten de piekmomenten. Om tot een duurzamere infrastructuur te komen, kunnen andere modaliteiten dan de auto ingezet worden. Dit kan door het stimuleren van het fietsgebruik (verbeteren kwaliteit van stalling, vergroten stallingscapaciteit, oplaadpunten), of inzet van treintjes of busjes tijdens piekmomenten. Buiten de piekmomenten kan met concessiehouders onderhandeld worden voor betere ov-verbinding van en naar het strand.

Uitwerking kaders

Naast de bovenstaande, meer beleidsmatige doelstellingen, worden in de strandvisie concrete aanbevelingen gedaan m.b.t.:

1. Gewenste openbare voorzieningen en het verbeteren van de toegankelijkheid (leuning, verhardingen, voorzieningen fietsen, laden elektrische voertuigen, etc.).
2. Beter nutsvoorzieningen (elektriciteitscapaciteit, riolering en (drink-)watercapaciteit).
3. Duidelijker bewegwijzering op het strand (wegwijzers en stimuleren gedrag).
4. Sportfaciliteiten, evenementen en andere recreatiemogelijkheden kunnen uiting geven aan het sportieve en inclusieve karakter van het strand.
5. Strandveiligheid; het onbezorgd kunnen recreëren en genieten van het strand door recreanten.
6. Sluitingstijden en optimalisatie van het strandseizoen (inclusief onderzoek naar haalbaarheid winteropenstelling).
7. De inzet van het middel 'beprijzing' in het sturen van de parkeerbehoefte. Daarbij wordt ook onderzocht of het mogelijk is, onderscheid te maken tussen betaald parkeren voor bewoners van Wassenaar en recreanten van buiten de gemeente.

Reikwijdte

Het projectgebied is de zone waarbinnen fysieke ingrepen voorgesteld worden. Dit betreft de zone van de Slag buiten het Natura2000 gebied (De Kuil, Zeelust, infrastructuur rondom rotonde, rijbaan waarlangs parkeerplaatsen zijn geprojecteerd), maar ook de rijbaan van De Wassenaarse Slag tot de rotonde N441. Aangenomen wordt dat het profiel en ligging van de rijbaan niet gewijzigd zal worden, maar aanpassingen onder het maaiveld (verbeteren elektriciteitsnetwerk, riolering, etc.) meegenomen kunnen worden binnen de scope.

Het onderzoeksgebied behelst meer dan het projectgebied. Onderzocht kan worden op welke wijze het centrumgebied van Wassenaar met een poortfunctie kan bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het strand door bijvoorbeeld een recreatieve verbinding te realiseren (treintje, leenfietsen, etc.), of op welke wijze het Natura2000 gebied versterkt kan worden.

De notitie zal verder ingaan op de verbinding tussen de dorpskern van Wassenaar en het strand. Hoe deze verbinding tot stand wordt gebracht zullen wij onderzoeken in de visie voor De Wassenaarse Slag.

Ook zullen wij onderzoeken hoe het centrum van Wassenaar beter kan aansluiten bij het strand. Dit kan middels infrastructuur, maar ook via economische aspecten en/of cultuurhistorie.

Afbeelding: kaart plangebied (exclusief Wassenaarse slag/weg tot rotonde, ivm ondergrondse ingrepen)

Relaties met andere overheden

De strandvisie is geen autonome ontwikkeling. In de directe omgeving zijn ontwikkelingen in voorbereiding door verschillende bevoegde gezagen, samenwerkingsorganisaties en overheden. Zonder uitputtend te zijn, heeft de strandvisie relaties met:

Hoogheemraadschap van Rijnland

Het hoogheemraadschap is bevoegd gezag voor de eerste duinenrij, als primaire waterkering. Vanwege de verwachte zeespiegelstijging heeft het hoogheemraadschap de opgave om de eerste duinenrij robuuster en hoger te maken. Dit betekent dat de standplaats van de huidige strandtenten op De Wassenaaarse Slag circa 6 meter richting zee verplaatst dienen te worden. Vooralsnog is de doelstelling om dit in het voorjaar van 2027 uit te voeren. De gemeente heeft zich ingespannen om deze werkzaamheden na de strandvisie uit te laten voeren.

DUNEA

Het waterwinbedrijf heeft belang bij de duinen als waterwingebied, tevens Natura 2000 gebied. Zij hechten hierdoor grote waarde aan de bescherming van de natuur en het terugdringen van zogenaamde drukfactoren (verkeer, recreanten, luchtverontreiniging, etc.). De activiteiten op De Wassenaaarse Slag dienen in balans te zijn met deze doelstellingen.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het strand als kustverdedigingswerk. Zij zijn hierdoor bevoegd gezag van de zee tot aan de duinrand. Activiteiten dienen in overeenstemming te zijn met hun opgaven.

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer is eigenaar/beheerder van grote delen van het duingebied. Evenals DUNEA streven zij naar verlaging van drukfactoren op het Natura2000. Vanuit die optiek zijn zij een belangrijke stakeholder. Ook is Staatsbosbeheer eigenaar van delen van De Wassenaaarse Slag waarvoor de gemeente erfpacht is gevestigd.

Het ministerie van Economische Zaken

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat werkt aan het Programma Verbindingen Aanlandingen op Zee (Programma VAWOZ) 2031-2040.

Het programma onderzoekt hoe de extra stroom en waterstof die vanaf 2031 wordt opgewekt in de Noordzee het beste kan worden aangesloten op het hoogspanningsnet en waterstofnetwerk. Een optie voor de stroomtoevoer is om aan land te gaan bij De Wassenaaarse Slag. In de komende jaren wordt in het programma verder onderzocht of Wassenaar een geschikte locatie is. De gemeente zal in contact blijven met het rijk en de provincie over de uitkomsten van programma VAWOZ 2031-2040 waarbij voor Wassenaar de door de raad vastgestelde versie van de strandvisie leidend is.

Private overeenkomsten

Eind 2024 loopt het erfpachtcontract van de gemeente Wassenaar met Staatsbosbeheer af. Omdat de gemeente Wassenaar delen van het gebied verhuurt aan ondernemers dient er een visie te komen waar Staatsbosbeheer en gemeente haar ambities en voorwaarden op kunnen baseren. Staatsbosbeheer heeft hier expliciet om gevraagd nu de gemeente al jaren geen strandvisie heeft. De ambities die door de gemeente en Staatsbosbeheer geformuleerd worden hebben hun weerslag op een aantal ondernemers op het strand. Deze contracten lopen af in februari 2027.

Het is essentieel dat het erfpachtcontract met Staatsbosbeheer vóór 31 december 2024 wordt verlengd (met wederom 30 jaar). Over en weer zijn deze intenties er ook en gesprekken hierover zijn inmiddels opgestart. Parallel aan het opstellen van dit erfpachtcontract wordt onderzocht op welke wijze de contracten met de ondernemers op De Wassenaarse Slag kunnen worden voortgezet.

Borging

Op dit moment zijn functies en voorzieningen in het gebied geborgd in het omgevingsplan (voorheen het bestemmingsplan). Eén van de zaken die onderzocht zal worden is of dit omgevingsplan aansluit bij gewenste ontwikkelingen en wat er voor nodig is om het omgevingsplan eventueel aan te passen. De omgevingsvisie (voorheen de structuurvisie) is daarbij leidend.

Aanpak

Participatie

Om te komen tot een gedegen visie met voldoende draagvlak binnen de samenleving wordt gewerkt met het participatiekompas van de gemeente Wassenaar. Aan het begin van het traject wordt een stakeholderanalyse uitgevoerd. Betrokkenheid van partijen wordt hierop gebaseerd. Centraal staan uiteraard de huidige exploitanten, Rijkswaterstaat, het Hoogheemraadschap van Rijnland, Staatsbosbeheer en Dunea en belangengroepen als Stichting Duinbehoud en Stichting Hart voor Meijendel. Daarbij worden in enkele, goed georganiseerde werkateliers de ambities van partijen opgehaald en met elkaar in verband gebracht.

Bewoners van de gemeente worden ook betrokken bij het proces. Zij zijn de belangrijkste gebruikers van het strand. Middelen als een enquête en een online platform voor de jeugd worden daarbij ingezet. Gekeken wordt naar mogelijkheden om wensen/beelden van bezoekers bij een familiestrand op te halen.

In het participatiekompas worden werkvormen voor verschillende doelgroepen aangereikt. De gemeente zet in op een hoog niveau: meewerken door de exploitanten, Dunea, Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap en meedenken door bewoners en belangengroepen.

Communicatie

Op de website van de gemeente en door middel van nieuwsbrieven kunnen partijen het proces volgen en hun inbreng leveren. Ook wordt een centrale bewonersbijeenkomst gereorganiseerd waar de conceptvisie wordt besproken.

Planning

mijlpalen	Gereed
1. Vaststellen Startnotitie door het College	Maart 2024
2. Vaststellen Startnotitie door de raad	April 2024
3. Werkateliërs met exploitanten en belangengroepen	Mei 2024
4. Enquete bewoners en online jeugdpanel	Juni 2024
5. Inventariserende sessie met de raad over de randvoorwaarden van de strandvisie, in het bijzonder voorwaarden voor de contract met exploitanten en Staatsbosbeheer; terugkoppeling werkateliërs en enquête	Juli 2024
6. Concept pachtcontract met Staatsbosbeheer aanbieden aan college	Juli 2024
7. Concept Strandplan aanbieden aan College (voorlopig ontwerp)	September 2024
8. Besluitvorming college	Oktober / November 2024
9. Vaststellen strandvisie raad	November 2024
10. Formaliseren pachtcontracten ten behoeve van horeca en voorzieningen	November / December 2024
11. Ondertekening pachtovereenkomst Staatsbosbeheer	December 2024

De planning zal in samenspraak met de ambtelijk opdrachtgever en de bestuurlijk opdrachtgever nader uitgewerkt en gespecificeerd worden.

Organisatie en capaciteit

Het opstellen van een dergelijke visie vergt inzet van de ambtelijke organisatie. Niet alleen het opstellen ervan, ook de sectorale advisering, bestuurlijke begeleiding, planning en control, etc. zal een beroep doen op het ambtelijk apparaat.

Omdat voor het opstellen van de Strandvisie veel interne kennis geraadpleegd dient te worden, wordt voorgesteld om de visie ook intern te laten opstellen. Dit wil zeggen dat er een (kleine) interne projectorganisatie zal worden geformeerd zodat ook de communicatielijnen met het bestuur en de opdrachtgever kort kunnen zijn. Bijkomend voordeel voor een interne organisatie is dat opgedane kennis 'in huis' blijft.

Resultaten

De strandvisie bevat de volgende componenten:

1. Voorstellen die moeten maken dat het strand meer onderdeel wordt van de totale mix aan recreatieve voorzieningen binnen de gemeente, inclusief advies over exploitatie en verlenging van openingstijden .
2. Voorstellen voor inclusieve voorzieningen die passen bij een familiestrand en bijdragen aan verduurzaming van het strand en het verlagen van de drukfactoren op de duinen
3. Uitgangspunten voor nieuw te sluiten overeenkomsten met exploitanten en Staatsbosbeheer
4. Voorstellen voor een nieuwe inrichting van De Wassenaarse Slag, uitgebeeld in een schetsontwerp met een globale toedeling van budgetten
5. Onderzoek naar inpassing van het minecraftproject. 56 leerlingen van de groepen 7 van de Herenwegschool hebben gewerkt aan een Minecraft project die plaats vond op de Wassenaarse Slag. Ze hebben gesproken met de huidige strandexploitanten. Daarna hebben zij een ideale strandwereld gemaakt in Minecraft. Hun visie is op 29 april 2021 gepresenteerd aan de raad. De 13 suggesties lopen uiteen van meer invalide parkeerplaatsen tot het plaatsen van een helioplatform. Welke suggesties haalbaar zijn en verenigbaar zijn met de doelstellingen zal moeten blijken uit onderzoek.

Financiën

Het vastgestelde budget, dat in de begroting is opgenomen, kan worden aangewend voor in- en externe uren, maar ook extern juridisch advies, taxaties, etc. De verwachting is dat het verstrekte budget alle kosten zal dekken.

Gebruikte bronnen

Landgoed aan zee, Structuurvisie Wassenaar 2025

Zonering en ontwikkelingskader strand 2012
Schouwen-Duiveland – Beleidsnota

Draagkrachtonderzoek NPHD – naar een
bestemming in balans, Bureau voor vrije tijd

Gemeente Wassenaar

**VISIE VOOR DE WASSENAARSE SLAG
STARTNOTITIE**